

Υπογονιμότητα και στειρότητα (B')

/ [Πεμπτούσια](#)

Image not found or type unknown

Η διαγνωστική και θεραπευτική προσέγγιση τόσο της υπογονιμότητας όσο και της στειρότητας από τη σύγχρονη ιατρική έχει συμβάλει στο να θεωρούνται ως ασθένεια οφειλόμενη σε οργανική δυσλειτουργία και ορμονικές διαταραχές και όσοι αδυνατούν ν' αποκτήσουν παιδιά ν' αντιμετωπίζονται ως ασθενείς[1], χωρίς να δίνεται σημασία στις ψυχολογικές, διαπροσωπικές και κοινωνικές διαστάσεις του προβλήματος [2].

Αυτό ακριβώς επιβεβαιώνει το γεγονός ότι ο ρόλος του ειδικού για προβλήματα γονιμότητας ψυχολόγου έχει εμφανιστεί στις δημόσιες και ιδιωτικές κλινικές των Η.Π.Α. και της Ευρώπης τα τελευταία 15 - 20 χρόνια και πιο πρόσφατα στη Ελλάδα. Μάλιστα, στη χώρα μας εξακολουθούν να υπάρχουν γιατροί που θέλουν ν' αναλαμβάνουν οι ίδιοι την ψυχολογική στήριξη των ασθενών τους, γιατί νομίζουν ότι ένας ειδικός στη συμβουλευτική ψυχολογία θα τους επιβαρύνει οικονομικά, θα τους αυξήσει την ψυχολογική πίεση και ίσως θα τους προσβάλλει. Όμως, η ικανοποίηση που νιώθουν ζευγάρια με πρόβλημα στη γονιμότητά τους, τα οποία δέχτηκαν τη βοήθεια ειδικών της ψυχικής υγείας, δικαιώνει την προσπάθεια αυτών ν' αποδείξουν τη χρησιμότητά τους στον τομέα της αναπαραγωγικής ιατρικής προβάλλοντας τις επιπτώσεις που έχει η μειωμένη ή παντελώς απύσα γονιμότητα στην ψυχική υγεία, τις συντροφικές και τις κοινωνικές σχέσεις του ζευγαριού[3].

Όπως επισημαίνουν οι επιστήμονες της ψυχικής υγείας, η έλλειψη γονιμότητας είναι μια πολύ πιεστική και συναισθηματικά επώδυνη εμπειρία για το ζευγάρι, που συνειδητοποιείται αργά και δύσκολα[4]. Αναστατώνει κυριολεκτικά τη ζωή του, αφού επηρεάζει την εικόνα καθ' ενός για τον εαυτό του, τη σχέση του με το σύντροφο, τον οικογενειακό και τον κοινωνικό περίγυρο, τα σχέδια και τα όνειρά του για το μέλλον[5]. Η

βίωση του προβλήματος ως απώλεια της ευκαιρίας για την απόκτηση της γονεϊκής ιδιότητας και τη μετάβαση από το ζευγάρι στην οικογένεια με τρόπο φυσικό αλλά και ως απώλεια του ελέγχου της ιδιωτικής ζωής λόγω της ιατρικής παρέμβασης[6], δημιουργούν πλήθος συναισθημάτων. Συνήθως, κυριαρχούν η θλίψη, η οποία κάποιες φορές γίνεται πόνος από κρυφή αγωνία και ελπίδα για μια εγκυμοσύνη που μπορεί ακόμα να συμβεί και ο θυμός, που κυμαίνεται από την απογοήτευση ως τη δυσαρέσκεια, από την πίκρα ως την οργή και μπορεί να κατευθύνεται στον εαυτό, στο σύντροφο, σε φίλους, σε εγκύους, σε ζευγάρια με παιδιά, στην οικογένεια, στην κοινωνία και ίσως στο Θεό[7]. Τα συναισθήματα αυτά ενισχύονται και συμπληρώνονται με ντροπή και ενοχή από σχόλια καλοπροαίρετα, αλλά οδυνηρά για το ζευγάρι ή από μια επιστροφή σε προσωπικά γεγονότα του παρελθόντος για να εντοπιστεί η αιτία του προβλήματος. Κάποιες φορές γίνονται η αφορμή για να έρθουν στην επιφάνεια άλυτες ενδοψυχικές συγκρούσεις κι ελλείμματα αυτοεκτίμησης, που δημιουργούν εικόνα προσωπικής ανεπάρκειας και μειονεξίας πλήττουσα τη σεξουαλική ταυτότητα των συντρόφων [8].

Η συναισθηματική και ψυχική ένταση, που βιώνει το υπογόνιμο ή στείρο ζευγάρι, διαμορφώνει και τη σχέση των συντρόφων μεταξύ τους αλλά και με το οικογενειακό και κοινωνικό περιβάλλον. Έτσι, με εξαίρεση τα ζευγάρια στα οποία

το πρόβλημα γίνεται ευκαιρία για ν' αναπτύξουν δυνατά αισθήματα αγάπης και υποστήριξης προς τον άλλον και να βελτιώσουν την επικοινωνία, επιδρά αρνητικά στη συντροφική ζωή και σχέση. Εμφανίζονται δυσκολίες στη σεξουαλική ζωή, η οποία γίνεται πράξη καταναγκαστική και μηχανιστική για την απόκτηση παιδιού. Αναπτύσσονται σχέσεις που εκφράζουν θυμό, εχθρότητα προς το σύντροφο, ανησυχία για την αφοσίωσή του στο πρόβλημα αλλά και την ίδια τη συμβίωση κι εκτοξεύονται κατηγορίες για έλλειψη κατανόησης και συναισθηματικής στήριξης [9]. Οι ανάγκες των συντρόφων συγκρούονται, καθώς η γυναίκα επιθυμεί συνήθως ν' αντιμετωπίσει το πρόβλημα συζητώντας με το σύντροφο αλλά και τα άτομα του στενού οικογενειακού και κοινωνικού περιβάλλοντος, ενώ ο άνδρας δεν επιθυμεί τη συζήτηση, αλλά προτιμά τον αυτοσαρκασμό, την αποφυγή του προβλήματος, την εσωστρέφεια, τη στροφή σε υποκατάστατα, την αποφυγή της οικογενειακής και κοινωνικής στήριξης [10].

Τελικά, η ανάγκη να κρατηθεί η εμπειρία μυστική επικρατεί στις περισσότερες περιπτώσεις. Σ' αυτό συντελεί το αίσθημα κοινωνικής ανεπάρκειας του ζευγαριού, επειδή δεν εκπληρώνει τη βασική κοινωνική του υποχρέωση, τη δημιουργία οικογένειας και ο φόβος του κοινωνικού στίγματος, ο προερχόμενος από κοινωνικά στερεότυπα. Τα τελευταία είναι που θέλουν ν' αποκλίνει από το φυσιολογικό το ζευγάρι, το οποίο δεν πραγματώνει με τη γέννηση τέκνων τον πιο σημαντικό στόχο της ζωής, την αναπαραγωγή και δεν αναλαμβάνει τον πιο κεντρικό ρόλο της ζωής, τη γονεϊκότητα. Κι επιπρόσθετα, εκλαμβάνουν την αδυναμία απόκτησης απογόνων ως φυσικό σημάδι για τη γέννηση υποψίας σχετικά με την καταλληλότητα του ζευγαριού στο ρόλο του γονέα [11].

[1] Χρ. Γκαϊνταρτζή, *Ψυχολογικές και κοινωνικές διαστάσεις της υπογονιμότητας και της θεραπείας της*, διαδικτυακός τόπος: <http://www.gkaintartzi.gr/arhra> (ανάκτηση 14-12-2012)

[2] Ν. Πατεράκη, *Οι ψυχικές δυσκολίες της υπογονιμότητας και πως να τις αντιμετωπίσετε*, διαδικτυακός τόπος: <http://www.magnamater.gr/el/scientific/article06.aspx> (ανάκτηση 05-12-2012)

[3] Μ. Μπρούμου, *Υποβοηθούμενη αναπαραγωγή: Αναγκαιότητα η ψυχολογική υποστήριξη*, διαδικτυακός τόπος: <http://ioanninamed.gr//el/topics/96-psychology-advisory/308-assisted-reproduction-the-need-for-psychological-support.html> (ανάκτηση 05-12-2012)

[4] Ε. Τσελέπη, *ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΤΗΣ ΥΠΟΓΟΝΙΜΟΤΗΤΑΣ*, διαδικτυακός τόπος: <http://www.psychologynet.gr/article.php?item=63> (ανάκτηση 12-12-2012)

[5] Ν. Πατεράκη, *Οι ψυχικές δυσκολίες της υπογονιμότητας και πως να τις αντιμετωπίσετε*, διαδικτυακός τόπος: <http://www.magnamater.gr/el/scientific/article06.aspx> (ανάκτηση

05-12-2012)

[6] Ε. Τσελέπη, ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΤΗΣ ΥΠΟΓΟΝΙΜΟΤΗΤΑΣ, διαδικτυακός τόπος:

<http://www.psychologynet.gr/article.php?item=63> (ανάκτηση 12-12-2012)

[7] Λ. Μόρρου, Η συναισθηματική εμπειρία της υπογονιμότητας, διαδικτυακός τόπος:

<http://embryoblog.gr/synaisthimatiki-yrogonimotita/> (ανάκτηση 05-12-2012)

[8] 41. Ε. Τσελέπη, ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΤΗΣ ΥΠΟΓΟΝΙΜΟΤΗΤΑΣ, διαδικτυακός τόπος:

<http://www.psychologynet.gr/article.php?item=63> (ανάκτηση 12-12-2012)

[9] Λ. Μόρρου, Η συναισθηματική εμπειρία της υπογονιμότητας, διαδικτυακός τόπος:

<http://embryoblog.gr/synaisthimatiki-yrogonimotita/> (ανάκτηση 05-12-2012)

[10] Μ. Μπούμου, Υποβοηθούμενη αναπαραγωγή: Αναγκαιότητα η ψυχολογική υποστήριξη, διαδικτυακός τόπος:<http://ioanninamed.gr//el/topics/96-psychology-advisory/308-assisted-reproduction-the-need-for-psychological-support.html>
(ανάκτηση 05-12-2012)

[11] Χρ. Γκαϊνταρτζή, Ψυχολογικές και κοινωνικές διαστάσεις της υπογονιμότητας και της θεραπείας της, διαδικτυακός τόπος: <http://www.gkaintartzi.gr/arthra>
(ανάκτηση 14-12-2012)